

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τέτοια συμπύκνωση πεθυμιάς και νοσταλγίας νιώθεις αναπνέοντας τον αγέρα τούτο του Ήτον¹. Όλοι σχεδόν οι αρχηγοί του εγγλέζικου έθνους τους τελευταίους αιώνες πέρασαν εδώ μέσα, στους τοίχους τούτους και τις πρασινάδες, την παιδική κι εφηβική τους ηλικία, και τούτες οι κλειστές αυλές κι οι τριζοκοπούσες παμπάλαιες σκάλες και το γίγασεμί τούτο που ανθίζει στις δοξαρωτές πόρτες θα 'μειναν σε όλη τους τη ζωή η μεγάλη τους αγιάτρευτη νοσταλγία.

[...]

Νιώθεις πως εδώ, στη μικρή τούτη φημισμένη πολιτεία όπου αναθρέφεται η εγγλέζικη αριστοκρατία, το ελληνικό πνέμα, φωτεινό, τολμηρό κι ισορροπημένο, συνεχίζει εξόριστο στην υπερβόρεια ομίχλη το εξαίσιο έργο του.

Περνώ ένα μικρό γιοφυράκι ποταμού, φτάνω στον ανοιχτό χώρο, όπου οι μεγάλοι μαθητές με τα ουρανιά και τ' άστρα κασκέτα, παίζουν γκολφ. Ωραία λιγνά κορμιά, χάρη και δύναμη, πειθαρχημένη ορμή, χαρά στο μάτι να βλέπει και στο νου να συλλογιέται πως με την άσκηση τα κορμιά τούτα γίνονται καλοί αγωγοί για να περνάει το πνέμα.

Κάποτε ένας Ανατολίτης σοφός είδε μερικούς σκoiνοβάτες να πραγματοποιούν με τα κορμιά τους τις πιο επικίνδυνες τολμές και ξέσπασε στα κλάματα. «Γιατί κλαίς;» τον ρώτησαν. «Γιατί συλλογιέμαι» αποκρίθηκε ο σοφός «πως αν, όπως γυμνάζουμε έτσι τα σώματά μας, γυμνάζαμε και την ψυχή μας, τι θάματα θα μπορούσαμε να κάμουμε!»

Εδώ όμως, στο Ήτον, ο θεατής δεν μπορεί να ξεσπάει σε κλάματα. Γιατί μήτε καταπληχτικούς σκoiνοβατικούς άθλους θα δει, μήτε κι η ψυχή μένει, μέσα σε τέτοια ευλύγιστα κορμιά, ακαλλιέργητη. Υπάρχει μέτρο, ισορροπία, παράλληλη καλλιέργεια σάρκας και νου σε ανθρώπινη κλίμακα. Ελληνική αρμονία.

Τα σπορτ κι οι κλασικές σπουδές είναι στο Ήτον οι δυο παράλληλοι αδερφωμένοι δρόμοι της αγωγής. Όχι όμως σπορτ ατομικά —ακόντιο, πήδημα, δίσκος— παρά σπορτ ομαδικά: λεμβοδρομίες, κρίκετ, τένις, φουτμπόλ.

Τα ομαδικά παιχνίδια υπηρετούν μεγάλο ηθικό σκοπό: σε συνηθίζουν να υποτάξεις την ατομικότητά σου σε μια γενική ενέργεια. Να μη νιώθεις πως είσαι άτομο ανεξάρτητο, παρά μέλος μιας ομάδας. Να υπερασπίζεσαι όχι μονάχα την ατομική σου τιμή παρά ολόκληρη την τιμή της ομάδας όπου ανήκεις: σχολή, Πανεπιστήμιο, πόλη, έθνος. Έτσι, από σκαλοπάτι σε σκαλοπάτι, το παιχνίδι μπορεί να σε ανεβάσει στις πιο ψηλές κι αφιλόκερδες κορυφές της ενέργειας.

[...]

Στα σπορτ δε γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα. γυμνάζεις, πάνω απ' όλα, την ψυχή σου. «Στα τεραίν του Ήτον, είπε πολύ σωστά ο Ουέλιγκτον², κερδήθηκε η μάχη του Βατερλό.»

(Νίκος Καζαντζάκης, *Ταξιδεύοντας* - Αγγλία, Αθήνα 1962)

1. Ήτον: Φημισμένο Κολέγιο της Μεγάλης Βρετανίας.
2. Ουέλιγκτον: Άγγλος στρατηγός ο οποίος έμεινε γνωστός για τη νίκη του επί του Ναπολέοντα στη μάχη του Βατερλό.

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (70-90 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Σε μια παράγραφο 70-80 λέξεων να διατυπώσετε την άποψή σας για το περιεχόμενο του πιο κάτω αποσπάσματος: **«Στα σπορτ δε γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα. γυμνάζεις, πάνω απ' όλα, την ψυχή σου. Ήτον, είπε πολύ σωστά ο Ουέλιγκτον, κερδήθηκε η μάχη του Βατερλό».**

Μονάδες 10

B2. Να επισημάνετε τα δομικά στοιχεία της έβδομης παραγράφου («Τα ομαδικά παιχνίδια ... κορυφές της ενέργειας»).

Μονάδες 5

B3. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου: **πραγματοποιούν, ευλύγιστα, ακαλλιέργητη, αφιλόκερδες, γυμνάζεις.**

Μονάδες 5

B4. αριστοκρατία, σκοινοβατικούς, ισορροπία, λεμβοδρομίες, συνηθίζουν: Από το δεύτερο συνθετικό των πιο πάνω λέξεων να σχηματίσετε μια νέα σύνθετη λέξη.

Μονάδες 5

Γ. Στα πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα μειώνονται σταδιακά οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. Στο πολιτιστικό κέντρο του δήμου σας καλείστε, ως εκπρόσωπος των μαθητών και χρήστης αυτών των χώρων, να επισημάνετε σε μια ομιλία σας 500-600 λέξεων τη σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στην ψυχική και σωματική διαμόρφωση και στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων.

Μονάδες 50